

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอว้าปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาขอนำเสนอสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

#### สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอว้าปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคามปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

1. ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอว้าปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า

ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอว้าปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\mu = 3.57$ ;  $\sigma = 0.15$ ) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐ ( $\mu = 3.65$ ;  $\sigma = 0.25$ ) ด้านมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ( $\mu = 3.64$ ;  $\sigma = 0.26$ ) ด้านประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ ( $\mu = 3.60$ ;  $\sigma = 0.28$ ) ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน ( $\mu = 3.57$ ;  $\sigma = 0.24$ ) ด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงการกิจของรัฐ ( $\mu = 3.56$ ;  $\sigma = 0.21$ ) ด้านมีการปรับปรุงการกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ( $\mu = 3.53$ ;  $\sigma = 0.22$ ) และ ด้านไม่มีข้อดอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ( $\mu = 3.51$ ;  $\sigma = 0.22$ ) ตามลำดับ

**2. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้นำชุมชน จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า**

ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้นำชุมชน จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า เมื่อพิจารณาจากระดับการแบ่งผล พนว่า โดยรวมแล้วมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ย โดยรวมแล้วผู้สำรวจตำแหน่ง กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เมื่อเปรียบเทียบกับผู้สำรวจตำแหน่ง ส.อบต. ตามค่าเฉลี่ย พนว่า มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าแยกเป็นรายด้าน พบว่า

ตำแหน่ง กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\mu = 3.60$ ;  $\sigma = 0.16$ ) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 2 อันดับแรก คือ ด้านมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ( $\mu = 3.65$ ;  $\sigma = 0.27$ ) ด้านเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐ ( $\mu = 3.62$ ;  $\sigma = 0.25$ ) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้าน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ( $\mu = 3.48$ ;  $\sigma = 0.23$ )

ตำแหน่ง ส.อบต. โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\mu = 3.60$ ;  $\sigma = 0.16$ ) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 2 อันดับแรก คือ ด้านเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐ ( $\mu = 3.69$ ;  $\sigma = 0.24$ ) ด้านประชาชนได้รับการอ่านวิทยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ ( $\mu = 3.65$ ;  $\sigma = 0.25$ ) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านมีการปรับปรุงการกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ( $\mu = 3.52$ ;  $\sigma = 0.22$ )

**3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม คือ**

ผู้นำชุมชน ได้ให้ข้อเสนอแนะเรียงลำดับตามค่าความถี่ 2 อันดับแรก คือ อบต. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานนอกสถานที่ นอกจากนี้ อบต. ควรมีการจัดสรรงบประมาณพัฒนาตามที่แต่ละหมู่บ้านเสนอ และค่าความถี่ต่ำที่สุด คือ อบต. ควรมีการจัดทำประกาศกำหนดเวลาแล้วเสร็จในการบริการให้ประชาชนผู้ใช้บริการทราบมากขึ้น

## อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอว้าปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผลໄດ້ ดังนี้

### 1. ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอว้าปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอว้าปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านจะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนได้บ่งชี้ให้เห็นว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลยังจะต้องมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานอยู่มาก พิจารณาตามค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับปานกลางในแต่ละด้าน กล่าวคือ ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน พบว่า ข้อ 4 บุคลากร อบต. หัวเรือมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานต่อประชาชน ด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงการกิจของรัฐ พบว่า ข้อ 4 ความสม่ำเสมอในการให้คำปรึกษาและแนะนำของบุคลากร และข้อ 9 อบต. หัวเรือมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ด้านไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น พบว่า ข้อ 1 อบต. หัวเรือมีความสะดวกในการกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ข้อ 6 อบต. หัวเรือ มีระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการแต่ละเรื่อง ข้อ 7 อบต. หัวเรือ มีความสะดวกในการติดต่อราชการ ข้อ 9 ความพร้อมของบุคลากร อบต. หัวเรือ มีการตัดสินใจอนุญาตในเรื่องราวที่เสนอขอ และ ข้อ 10 ความสามารถในการให้บริการของ อบต. หัวเรือมีการดำเนินเรื่องราวโดยให้วางจุดเดียว (One Stop Service) และในด้านมีการปรับปรุงการกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ พบว่า ข้อ 4 การปฏิบัติงานของอบต. หัวเรือมีการจัดทำในรูปแบบอินเทอร์เน็ต ข้อ 5 บุคลากร อบต. หัวเรือได้รับการฝึกอบรมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และข้อ 6 อบต. หัวเรือสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจงานได้อย่างครบถ้วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือมีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ประเมิน กฏหมายที่ทางราชการกำหนด แต่การบริการและการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ยังไม่สะดวกและรวดเร็วในปฏิบัติงานเท่าไนก อาจเป็นไปได้ว่า ภารกิจงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีอยู่อย่างหลากหลาย แต่จำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานและงบประมาณที่มีจำกัดทำให้ขัดความสามารถในการปฏิบัติงานให้ครอบคลุม ตามความต้องการของประชาชนนั้นยังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ซึ่งให้เห็นว่า ประชาชนยังมีปัญหาและความต้องการให้บุคลากรที่รับผิดชอบได้ทราบนักถึงปัญหาต่าง ๆ ภายในชุมชนยังรอการแก้ไขอยู่มาก แต่ยังไร้ความสามารถ ในภาพรวม ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอว้าปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม ยังพบว่าอยู่ในระดับมาก

ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์พล คุวิจิตรสุวรรณ (2553 : 88) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การ : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลลวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านองค์การ พบว่า ระดับความคิดเห็นในด้านลักษณะขององค์การ ลักษณะสภาพแวดล้อม ลักษณะบุคคลในองค์การ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านประสิทธิผลขององค์การ ด้านการปรับตัว การบรรลุเป้าหมายการบูรณาการ และการคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบค่านิยมอยู่ในระดับมาก

## **2. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวายปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามตำแหน่ง**

ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวายปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า เมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ย พบว่า ความคิดเห็นของกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานสูงกว่า สมาชิกสภา อบต. กล่าวคือ ตำแหน่ง กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ก cioè ด้านมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ส่วนตำแหน่ง ส.อบต. ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ก cioè ด้านเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานตามตำแหน่งสายการปกครอง ก cioè ตำแหน่ง กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ถูกมุ่งหวังในด้านการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้มีความสม่ำเสมอ คุณธรรมภูริในพื้นที่ให้ได้รับความสูงเรียบร้อย แต่ในส่วนตำแหน่ง ส.อบต. ถูกมุ่งหวังให้ได้รับการปฏิบัติงานในพื้นที่ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามการแบ่งผล พบร่วม ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ ร่วมกับผู้นำชุมชนซึ่งเป็นฝ่ายท้องที่ ส่วนใหญ่จะเป็นในรูปแบบของการขอความร่วมมือในการประสานงานเรื่องต่าง ๆ ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนโดยเฉพาะกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ส่วนการปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิกสภาอบต. ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างการบริหารงาน ดังนั้น การปฏิบัติงานต่าง ๆ จึงเป็นการปฏิบัติงานร่วมกัน รึมตั้งแต่กระบวนการงบประมาณ และการดำเนินงานด้านต่าง ๆ จึงมีการรับรู้ร่วมกัน ซึ่งผลการศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวายปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้เห็นว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงแก้ว (2550 : 80) ได้ศึกษา ประสิทธิผลการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร พบร่วม ไม่มีความแตกต่าง

### 3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์กรบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม คือ

จากการศึกษา ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนตำบล  
หัวเรือ อำเภอปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม โดยมีผู้ให้ข้อเสนอแนะพิจารณาจากค่าความถี่  
2 อันดับแรก คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลหัวเรือ ควรมีการส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนเข้ารับการอบรม  
และศึกษาดูงานนอกสถานที่ รองลงมา คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณพัฒนาตามที่แต่ละหมู่บ้าน  
เสนอ และค่าความถี่ต่อที่สุด คือ อบต. ควรมีการจัดทำประกาศกำหนดเวลาแล้วเสร็จในการบริการ  
ให้ประชาชนผู้ใช้บริการทราบมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนยังมีความสนใจในด้าน<sup>1</sup>  
การปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนตำบลหัวเรือและยังมีความคาดหวังให้องค์กร  
บริหารส่วนตำบลมีการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานมากขึ้น สอดคล้องกับ แนวทางการรณรงค์  
ส่งเสริมค่านิยมสร้างสรรค์และจรรยาบรรณเจ้าหน้าที่รัฐ ประกอบด้วย การใช้มาตรการยกย่อง<sup>2</sup>  
ให้รางวัล วิธีการเป็นแบบอย่าง สร้างความรู้และทัศนคติ วิธีการตั้งชั้นรมสร้างเครือข่าย วิธีการ  
พบคุณจากภายในและภายนอก การจัดกิจกรรมรณรงค์ วิธีการประชาสัมพันธ์ และวิธีการศึกษา<sup>3</sup>  
ดูงาน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ  
มองก์ แสงแก้ว (2550 : 80) ได้ศึกษา ประสิทธิผลการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงาน  
เขตกรุงเทพมหานคร

#### ข้อเสนอแนะ

##### 1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษา ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนตำบลหัวเรือ  
อำเภอปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็น<sup>4</sup>  
ประโยชน์ต่อองค์กรบริหารส่วนตำบล ดังนี้

จากการศึกษา ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนตำบล  
หัวเรือ อำเภอปีปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านไม่มีขั้นตอน  
การปฏิบัติงานเกินความจำเป็น และเมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 6 อบต. หัวเรือ  
มีระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการแต่ละเรื่อง องค์กรบริหารส่วนตำบลหัวเรือ ควรมีการส่งเสริม  
ให้บุคลากรที่รับผิดชอบงานตามหน้าที่ ได้มีแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว เพื่อให้  
ประชาชนผู้มาติดต่อราชการให้ได้รับความสะดวกมากขึ้น

## 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วน  
ตำบลหัวเรือ อำเภอปีปุน จังหวัดมหาสารคาม



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY